

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Spričevala, s katerimi se dokaže znanje slovenskega jezika.

III.

Pretehtali smo, kolike vrednosti so privatna spričevala. V nekako čudnem svitu vidi se torej ravnanje onih c. kr. oblastij, ki na taka spričevala ozir jemljejo pri oddajanju državnih služeb, kajti skrbijo le za to, da nekoliko ustrezajo formalnosti.

Kako vse drugače je njihovo ravnanje gledé nemščine! Glejmo na Česko! Tukaj v zadnjih časih ni več jedina naloga gimnazij ali v obče srednjih šol, českim dijakom nemščino ubijati v glavo. Zaradi tega se boje, ali vsaj pravijo da se bojé, da ne bi kje kak Čeh stopil v državno službo, kateremu nemščina ne teče popolnem gladko. Ta nevarnost postala je baje še tem nujniša, ker so Čehi dobili česko vseučilišče. Za to nastal je velik hrup v Izraelu. Hoteli so celo liberalci, da se v dotično postavo, s katero se je ta univerza ustanovila, urine nekaka določba gledé nemškega jezika! Ali večina državnega zbora je prepustila vladi, da naj to, kolikor bo potrebno, upravnim potom določi. Na to je izišel oni razupiti izpraševalni ukaz ministra za uk in bogočastje z dne 29. junija 1882.

Ta ukaz določuje pod št. 2., da je vsakemu kandidatu prepuščeno, ali hoče izpit delati samo v nemškem jeziku, ali v nemškem in českem. Daljne določbe so:

3. Ako se kdo dá izpraševati v nemškem in českem jeziku, mora vendar iz jedne stroke izprašan biti v nemškem jeziku.

Stroke ali stroko za (nemško) izpraševanje izvoli si vselej kandidat sam.

4. Ako kandidat dokaže pri izpitu sicer dovolj strokovne vednosti, a se spozna pri glasovanju, vršečem se posebe, da ni zadosti nemščine vešč, ima pozneje iz tiste stroke, ako jih je pa bilo več, iz njih jedne, v kateri je bil izpitan v nemškem

jeziku, izpit ponavljati v obroku, kakor mu ga stavi komisija po obstoječih pravilih, v nemškem jeziku. Predno se ta preskušnja ne dostoji z uspehom, nema pravne veljave že napravljeni državni izpit itd.

Ta ukaz ima zdravo, dobro jedro, ali ker je imel Conrad svojo roko poleg, si lahko mislimo, kako lice je ta pametna misel dobila. Pametno je, da se iz predmeta samega v nemškem jeziku izprašuje, ker le tako je možno prepričati se, da li je dotični kandidat res zmožen v nemškem jeziku uradovati. Krivično pa je, da se mora pri vseh treh državnih izpiti vsaj jeden predmet v nemškem jeziku napraviti, mesto, da bi to bilo omejeno samo na judicijalni izpit. Še bolj krivična pa je določba št. 5. tega ukaza, ki določuje, da mora kandidat pri vseh rigorozih ravno tako vsaj v jednom predmetu izpit v nemškem jeziku dostati. Po teh določbah mora torej celo tak, ki mu še na um ne pride, da bi kdaj ustupil v državno službo, se pri vseh izpiti in rigorozih z nemščino ukvarjati, ter pri vsakem dokazati, da li je zmožen nemščine.

Še bolj pa Čehi to boli, ker se od Nemcev, ki hočejo v državno službo ustopiti, in to na Českem, Moravskem ali Šlezkem, ne zahteva, da morajo ravno tako pri državnih izpiti se vsaj iz jednega predmeta v českem jeziku izpitati dati, da na ta način dokažejo, ali so zmožni češčine, t. j. ali so zmožni v českem jeziku uradovati.

To sem navajal, da sem pokazal, kako se mora dokazati znanje nemškega jezika. Zakaj se oblasti ne zadovole s tacimi privatnimi spričevali, kakoršna so na pr. do sedaj o slovenščini zadostovala in še zadostujejo? — Za to, ker vedo, koliko vrednost zaslužijo taka privatna spričevala. Zakaj jim pa celo ne zadostuje ona ministerska naredba z dne 27. maja 1849 št. 15 drž. zakonika l. 1850, ki sem jov prvem članku navel?

Za to imajo tehtne razloge. Taka javno veljavna spričevala bi sicer dokazovala, da prosilec res ve nemški, t. j. da se more nemški razgovar-

jati, da pozna nemško slovstvo, je znan z nemško slovnico, ter vé natanko, v katero vrsto spada ta ali oni glagol itd., ali to, kar je najvažnejše za uradnika, taka spričevala ne bi izpričevala; namreč: da li more dotični v nemškem jeziku uradne spise spisovati, ali ve vse potrebne tehnične, juridične izraze. In to je umestno, pametno stališče! Tako se mora razsojevati, ali je ta ali oni prosilec zmožen dotičnega jezika, t. j. da more v tem jeziku svoj posel opravljati, nikakor pa se ne sme glavno ozir jemati na to, ali mu tu in tam kdaj kaka slovniska hiba ne spodleti!

Kar pa je za nemški jezik prav, zakaj ne bi bilo tudi za česki ali slovenski? — Torej bi smeli oni prosilci za državne službe, ki se morajo izpričati z znanjem českega ali slovenskega jezika, dobiti le tedaj službo, če so državni izpit vsaj iz jednega predmeta v českem oziroma slovenskem jeziku napravili, ter tukaj dokazali, da li so res českega ali slovenskega vešč!

Ali, — bode kdo opomnil — kako bode kdo pri državnih (juridičnih) izpiti dokazal, da je slovenščine zmožen, ko se na vseučiliščih v slovenskem jeziku noben pravniški predmet ne razlaga, kamo li se izprašuje? — Res je tako. Ali kaj sledi iz tega? Nič drugega, nego da bomo morali skrbeti in zahtevati, da država izpolni svojo dolžnost, ki jo ima do nas, ter skrbi, da se iz nekaterih pravniških praktičnih predmetov predava na vseučiliščih v slovenskem jeziku.

„Že zopet nova terjatev“ — bo morebiti kdo rekel, majavši z glavo — „saj še manjših reči nismo dosegli, in ne moremo doseči“. Res je tako, ali treba je, da bomo sami jedenkrat jasno vedeli, kaj da nam je potrebno, kaj da moramo doseči, ako hočemo, da napredujemo. Za to si pa moramo postaviti cilj, določen na vse strani; za tem ciljem moramo se poganjati s slovansko žilavo vstrajnostjo, dokler ga ne dosežemo; ta cilj mora nam biti vedno pred očmi, z ozirom nanj moramo uravnati vse svoje po-

LISTEK.

Stotnikova hči.

(Roman A. S. Puškina, poslovenil —r.)

(Dalje.)

XII. poglavje.

Sirota.

Voz obstal je pred poveljnikovo hišo. Narod spoznal je zvonec Pugačeva in udril jo za nami. Švabrin sprejel je samozvanca na stopnicah. Bil je oblečen po kozaški in pustil si je rasti brado. Izdajalec pomagal je Pugačevu izlezti iz voza in je v podlih izrazih izjavljal svoje veselje in zvestobo. Ko je mene zagledal, zbegal se je, a kmalu prišel je k sebi in podal mi roko: „In tudi ti si naš? Ko bi bilo že davno tako!“ Obrnil sem se proč in nič mu nesem odgovoril.

Tesno mi je bilo pri srci, ko smo prišli v davno mi znano sobo, kjer je na steni visel še diplom pokojnega poveljnika, kakor žalostni spomenik

pretečenega časa. Pugačev se je usel na divan, na katerem je navadno sedel Ivan Kuzmič, kadar ga je oštevala njegova soproga. Švabrin sam mu je prinesel vodke. Pugačev izpraznivši kozarec, rekel mu je: „Podaj tudi njega blagorodju.“ Švabrin stopil je k meni s ponosom; jaz sem se drugič obrnil od njega. Bil je malo osupnen. S svojim bistrim umom je hitro spoznal, da Pugačev ni zadovoljen z njim. Bal se ga je, in nezaupljivo ga je pogledoval. Pugačev ga je povpraševal o stanju trdnjave, kaj se sliši o sovražnej vojski in o družih tacih stvareh, na jedenkrat pa ga je vprašal, kar je najmanj pričakoval: „Povej mi, kako deklico imaš zaprto? Pokaži mi jo!“

Švabrin je obledel, kakor mlič. Car, rekel je s tresočim glasom . . . Car, ona ni zaprta . . . bolna je . . . in leži v postelji.

— Pelji me k njej, rekel je samozvanec ustajoč z divana. Ustavljati se ni bilo moč. Švabrin peljal je Pugačeva v sobo Marije Ivanovne. Jaz sem šel za njima.

Švabrin obstal je na stopnicah.

— Car, rekel je: Vi imate oblast zahtevati od mene, kar hočete; a ne pustite tujcu iti v spalnico moje žene.

Stresel sem se.

— Ti si tedaj oženjen? rekel sem Švabrinu, pripravljen raztrgati ga.

— Tako, rekel je Pugačev. To je drugače. A ti, nadaljeval je, obrnen k Švabrinu: ne izgovarjaj se in ne zvijaj: naj bo ona tvoja žena ali ne, jaz peljem k njej, kogar hočem. Vaše blagorodje, le pojdite za menoj.

Pri durih je zopet obstal Švabrin in jecljal:

— Car, povedati vam moram, da jo huda mrzlica trese, že tretji dan se jej meša.

— Odpri, rekel je Pugačev.

Švabrin je začel iskati po žepih, in rekel je, da nema ključa pri sebi.

Pugačev sunil je z ного v duri; ključavnica je odskočila, duri so se odprle in šli smo notri.

Pogledal sem notri — in prestrašil se. Na tleh, v kmetskej raztrganej obleki, sedela je Marija Ivanovna, blede in suha, z razmršenimi lasmi. Pred

stopanje. Ako je svar pravična, ter se da izvršiti, moramo slednjič prodreti!

Sicer pa, ali je to zahtevanje tako velikansko, ali je to kaj novega? Ali se še nikdar neso v slovenskem jeziku predavali pravoznanski predmeti na vseučiliščih? — O pač, in sicer na vseučiliščih v Gradci. Evo kratke zgodovinske črtice:

Ko je leta 1848. padel nemški absolutizem, začel je slovenski izobražen svet resno preudarjati, ne bi li se dala slovenščina povzdigniti na čast uradnega jezika in sprevidevši, da conditio sine qua non takemu početju so dobre prestave obstoječih postav, lotili so se pred vsem tega dela. Slovensko društvo v Ljubljani poprijelo se je pred vsem prestave občnega državlanskega zakona. Dr. Mažgon (kriminalni aktuar) prevzame prvi trul in izdeluje prestavo, dotični odbor pa jo pretresa. Leta 1849. je dr. Mažgon z ministerskim dovoljenjem svojo prestavo v Ljubljani na takratnem liceji slovenskim pravnikom razlagal, dr. pl. Lehman pa je prestavil in učil kazenski zakonik.*) Ta slovenska šola prešla je pozneje na graško vseučilišče, kjer je privatni docent dr. Jože Krajnc zapuščino prezgodaj umrlega dr. Mažgona prevzel in zakonik od § 621 do konca prestavil, ter počenši v jeseni 1850 predaval občni državljanski zakonik čez 6 polu etij t. j. do julija 1853; kazenskega pa je predaval prof. dr. Jože Skedl, počenši v letnem tečaju 1851 do julija 1854, toraj čez 7 tečajev. Ob istem času začel je prof. dr. Janez Kopač čitati „red kazenske pravde“, ali čital je le čez dva tečaja, namreč v letnem tečaju 1851, in v zimskem tečaju 1851/52. Ko je pa dr. Krajnc odšel l. 1853 za profesorja v Sibirij na Erdeljskem, nehala so se slovenska predavanja. Od leta 1854. se na vseučiliščih ni več razlagal noben pravoznanski predmet v domačem jeziku.

Ali ker je ta predavanja vzbudila živa potreba, a je ta potreba postajala še vedno večja, ni mogla cela stvar zaspiti. Ko se je pod Hohenwartom začel slovenskemu jeziku odpirati pot v srejnje šole, mislilo se je tudi tej najnej potrebi ustreči. Z najvišjim sklepom z dne 29. julija 1870 je presvetli cesar zaukazal oživiti za judicijalni izpit potrebne pravoznanske stolice na vseučiliščih v Gradci. Predmeti, ki bi se imeli tedaj v slovenskem jeziku predavati, so: občni državljanski zakonik, prepisni in neprepisni postopnik, kazenski zakonik, kazenski postopnik, kupčijsko in menjiško pravo. Za docenturo so se neki oglasili gg. dr. Krajnc, Gršak in Ribič.

Da se ta najvišji sklep izvrši, postavilo je takratno ministerstvo v državni proračun za leto 1871. svoto 3600 gid. V budgetnem odseku pa, kakor tudi v zbornici, imeli so takrat večino liberalci, in večina odsekova prečrtala je teh 3600 gid., kar je tudi v podrobnej budgetnej debati 13. junija 1871 obveljalo. Pri tej debati ni se nikdo potegoval za to svoto, nego je dr. Costa, jedini slovenski poslanec, ki se je debate udeležil, predlagal posebno reso-

*) „Slov. pravnik“ l. 1870.

lucijo, naj se ustanovi vseučilišče v Ljubljani. Resolucija ostala je v manjšini, in gotova nadeja, da dobimo v Ljubljano vseučilišče, splavala nam je par let kasneje po vodi, ker se je ustanovilo vseučilišče v Črnovicah.

Ker torej država ni dovolila potrebne svote, izrazil je „Slovenski pravnik“ upanje, „da bi se morebiti našel kateri dobrohotni učenjak, ki bi gledé na silno potrebo pravniškega slovenskega naraščaja ponavljati hotel nekatere dejanske predmete s slovenskimi pravoslovci na Dunaji in v Gradci v slovenskem jeziku“. Ta klic ni ostal brez odziva. Že v št. 11. in 12. z dne 1. junija 1871 naznanja, da se je že 3. maja 1871 dr. Ferd. Pogačnik, odvetnik na Dunaji, ponudil za brezplačnega učitelja, ter dotično ulogo do naučnega ministerstva uložil. Ali se mu je dovolilo ali ne, mi ni znano.

Od tedaj je cela zadeva zopet zaspala. Nastopili so za naš narod časi najhujšega tlačenja, in boreči se za njegov obstanek, izgubili so Slovenci tako važno in nujno zadevo iz oči. — Ali sedaj so zopet nastopili časi, da vsaj nekoliko laglje dihamo. Moramo torej zopet začeti ozirati se na preteklost, da zopet zvežemo niti, ki jih je takrat pretrgala kruta roka liberalne vlade, in da to, kar smo takrat že skoro imeli, vendar jedenkrat dobimo! Da dobimo posebno vseučilišče, ne moremo upati, tudi ni tako neobhodno potrebno. Ali kar nam je neobhodno potrebno, je, da se modri sklep presvetlega vladarja izvrši ter se postavi čem prej v državni proračun potrebna svota za paralelna predavanja v slovenskem jeziku iz praktičnih predmetov v Gradci, h katerim bi zahajali tudi dalmatinski Srbi in Hrvatje, kateri itak ne bodo več tako poitalijančeni prihajali na vseučilišča, ker so skoraj vse dalmatinske gimnazije v začetnem času postale hrvatske.

Smešno bi bilo, če bi nam kdo zopet došel z ničevim ugovorom, da naš jezik še ni dosti razvit za to. Če je že leta 1850. bilo možno v tem jeziku na vseučiliščih pravniške predmete razlagati, in če je že od leta 1850. sem možno v tem jeziku izdavati državni zakonik, bode pač sedaj še bolj možno v tem jeziku predavati, sedaj, ko se je slovensko slovo in z njim slovenski jezik tako krasno razvil!

Dovolim si tukaj samo opozoriti, da so taka predavanja v italijanskem jeziku na vseučiliščih v Inomostu vsled najvišjih sklepov z dne 19. februarja 1864 in 1869 že davno uvedena, kjer predavajo v italijanskem jeziku profesorji, ki so za nemška predavanja nastavljeni proti primernej remuneraciji in pa posebni, v ta namen nastavljeni in plačani docenti.

Ravno tako imajo italijanski pravniki priliko, da v italijanskem jeziku delajo izpite v Inomostu, kakor tudi v Gradci.

Kar se je za Italijane storilo, to naj se stori tudi za vsekdar državi in vladarju zvesti slovenski narod! Ko se bo izvršil najvišji sklep z dne 29. julija 1870, potem naj veljajo določbe ministerskega

ukaza z dne 29. junija 1882, ki so zadržane pod št. 2, 3, 4 nekoliko spremenjene tudi za izpite na graškem vseučiliščih. In vsakdo, bodi si Slovenec, bodi si Nmec, ki želi kdaj na Slovenskem službo dobiti, moral bi pri judicijalnem izpitu iz jednega predmeta v slovenskem jeziku izpitan biti.

Potem bode vsakdo zmožen takoj pri nastopu službe v slovenskem jeziku uradovati, mej tem, ko se sedaj še le takrat, ko bi moral že to znati, začne učiti potrebnih tehničnih izrazov, ne pa da bi to zmožnost že seboj prinesel.

Znano je, da izdajajo sodišča odloke n. pr. v nemškem jeziku, pisane v navadnem sodnijskem zlogu, ki so marsikateremu omikanemu Nemcu nerazumljivi, pri katerih se celo učen jurist mora na koncu vprašati, kaj se hoče s tem povedati. Ravno to pa je tudi s slovenskimi odloki, tudi če jih je izdal slovenski uradnik. Kaj bo pa še le, če tak odlok napravi Nmec, ki je jedva privatno spričevalo o znanji slovenščine priberačil?! —

Da torej v kratkem opetujem:

Mi moramo prav odločno terjati, da se imajo, kjer se zahteva znanje slovenskega jezika, kompeteti izpričati z veljavnim spričevalom v zmislu ministerske naredbe z dne 27. maja 1849., navedene v prvem članku, da-li so res zmožni slovenskega jezika, in to moramo za sedaj zahtevati v vseh slučajih. Ob jednem pa moramo vso svojo pozornost obračati na to, da se izvede Naivišji sklep z dne 29. julija 1870, to je, da dobimo za praktične pravoznanske predmete na vseučiliščih v Gradci paralelna predavanja; in ko smo to dosegli, pa da se službe na Slovenskem, ki so le pravniško izobraženemu pristopne, smejo le takim prosilcem oddajati, ki so v teh predmetih napravili državni izpit v slovenskem jeziku.

Tedaj ne bode ni živa duša več povpraševala po privatnih spričevalih in fabrikanti teh bodo morali zatvoriti svoje tovarne. N. O.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 8. maja.

Včeraj imeli ste obe **državni zbornici** seje. Na dnevnem redu zbornice poslancev je bil predlog poslanca dr. Bulata glede uradnega jezika v Dalmaciji in pa Herbstov nasvet, zadevajoč pravico razprodaje listov „Wr. Tagblatt“ in „Vorstadt-Ztg.“ O zadnjem predlogu izreklo je že najvišje sodišče svoje mnenje ter mu tako izpulilo želo, katero jedino ga je levici delalo zanimljivim. Na dnevnem redu bilo je tudi drugo čitanje postave o spremembi §§. 74 in 76 občnega zakona o zemljiških knjigah. K tej točki govoril je poslanec dr. Keil ter poudarjal, da se gre tu za dopolnitev § 43. zemljiškoknjigne postave, zadevajoče evidenco katastra, torej je to vprašanje juristično. Govoril je proti tudi poslanec dr. Kopp, kateremu je odgovarjal poročevalec dr. Meznik ter se potem sklenil prehod v specijalno debato. Samo pri §. 2. je bila kratka replika, sicer se je vsa predloga vzprejela brez debate.

njo stal je vrč vode, pokrit s kosom kruha. Ko je zagledala mene, zatrepetala je in zakričala. Kaj se je takrat godilo z menoj, ne pomnim.

Pugačev pogledal je Švabrina in rekel z zlobnim smehljanjem:

— Lepo bolnico imaš! potem je pa stopil k Mariji Ivanovni: Povej, golobičica, zakaj ti tvoj mož tako kaznuje? Kaj si storila?

— Moj mož! ponovila je. On ni moj mož. Jaz nikoli ne bodem njegova žena! Rajši umrjem, in bom tudi, če me ne reš te.

Pugačev je srdito pogledal Švabrina.

— In ti si se predrznil lagati meni! rekel mu je. Ali veš potepuh, kaj si vreden?

Švabrin pal je na kolena Ta trenutek je preziranje v meni premagalo čustva jeze in sovraštva, z nevoljo gledal sem plemenitaša valjati se pri nogah ubežnika. Pugačev so je dal omečiti.

— Odpustim ti za sedaj, rekel je Švabrinu: a vedi, da pri prvi krivdi se spomnim tudi tebe. Potem se je obrnil k Mariji Ivanovni in rekel jej lakavo: Pojdi ven, krasna devica, darujem ti svobodo. Jaz sem car.

Marija Ivanovna ga je pazno pogledala in precej uganila, da je pred njo morilec njenih starišev. Zakrila je obraz z obema rokama in omedlela. Skočil sem k njej; a ta trenutek je predrzno pridrla v sobo stara znanka Palaška. Palaška jela je vzdigovati in močiti z mrzlo vodo svojo gospodarico. Pugačev odšel je iz sobe in mi trije šli smo v obednico.

— Kaj, vaše blagoročje? rekel je smejoč se Pugačev. Osvobodili smo lepo devico! Kaj misliš, ali pošljemo po popa, da poroči z vami svojo sestričino? In jaz bom vama za starašino, Švabrin pa za druga: pa bomo pili in se veselili.

Kar sem se bal, to se je zgodilo. Švabrin se je prestrašil, ko je zaslišal predlog Pugačeva.

— Car! vzkliknil je ves obupan. Jaz sem kriv: jaz sem ti lagal, a Grinev te tudi slepari. Ta deklica ni sestričina tukajšnjega popa: ona je hči Ivana Miranova, kateri je bil obošen pri vzetji tukajšnje trdnjave.

Pugačev je uprl v me svoje ognjene oči.

— Kaj je to? rekel je osupnen in jezen.

— Švabrin povedal ti je resnico, odgovoril sem trdo.

— Pa mi tega nesi povedal, opomnil je Pugačev in zmračilo se mu je čelo.

— Sam razsodi, odgovoril sem: ali sem mogel objaviti vpricho tvojih ljudij, da je hči Miranova še živa. Raztrgali bi jo bili. Nč bi je ne bilo otelo!

— Prav praviš, rekel je smeje se Pugačev. Moji pijanci bi ne bili prizanesli ubogej deklici. Dobro je storila botra popinja, da jih je nalagala.

— Poslušaj, nadaljeval sem, ko sem ga videl tako pri dobri volji. Kako tebe imenovati, ne vem in tudi vedeti nečem Bog ve, da bi rad dal svoje življenje zate, ker si toliko storil zame. Samo ne zahtevaj tega, kar nasprotuje mojej časti in kristjanskej vesti. Ti si moj dobrotnik. Doprži, kar si začel, pusti mene oditi s siroto, kamor nama Bog kaže pot. Kjer koli bom jaz, in kar koli naj se zgodi s teboj, vedno bom Boga prosil za izveličanje tvoje grešne duše. . . .

— Naj bo po tvojem! rekel je. Mora se kaznovati z vso ostrostjo, ali pa popolnem odpustiti: taka je moja navada. Vzemi seboj krasotico, pelji jo kamor hočeš, Bog daj vama ljubezen in srečo.

(Dalje prih.)

Gospodski zbornica obravnala je mnogo predlog, katere je že rešila zbornica poslancev, med drugimi postavila o c. kr. deželni brambini in o obrtnih nadzornikih ter mnogih naknadnih kreditov. Grof Belcredi predlagal je v imenu juridičnega odseka za mesto stalnega člana državnega sodišča, ki je izpraznjeno po smrti grofa Hartiga, naslednjo trojico za izber: kneza Alfreda Windischgrätza, grofa Frana Falkenhayna in grofa Karola Kuefsteina. V prihodnji seji volili se bodo zastopniki v delegacije.

V nedeljo zbralo se je v **Brnu** več nego dve tisoči delavcev, da spregovore v prostem ljudskem shodu svoje mnenje o Belcredijevem načrtu postave, zadevajoče normalni delalni dan in pa žensko in otroško delo. Prvi govornik, tkalec Kunze, izjavil se je za odpravo dela otrok, ki neso še 14 let stari in za obdržanje osemletne šolske dolžnosti. Konečno je poudarjal, da se zahteve delavskega stanu strnjajo z onimi malih obrtnikov. — Drugi govornik, Burjan, ugovarjal je nekaterim določbam Belcredijevega načrta, zahtevajoče točne, precizne določbe. Tkalec Sedlaček je protestoval proti temu, da so v na Dunaji zborujočo anketo pač poklicani brnski fabrikantje, nobeden pa ne iz brnskih delavcev, da tako neso dobili prilike ogovorit svoj položaj. Zbor vzprejme konečno ta le nasvet: 1. Delo se ima otrokom, nedovršivim štirinajsto leto, sploh zabraniti; 2. mladi delavci mej štirinajstim in osemnajstim letom moškega spola, potem dekleta in žene sploh ne smejo dlje delati nego po osem ur na dan; 3. odrasli delavci delajo naj v celem tednu vkup k večjemu šestdeset ur; 4. ob nedeljah delati bodi prepovedano.

Vnanje države.

Kraljica in kraljevič **srbski** dospela sta v nedeljo popoldne zopet v Beligrad, pristočno pozdravljena od mnogobrojnega ljudstva. Kralj Milan peljal se je bil v soboto večer z ministrom-prvomestnikom Piročancem kraljici do Baziasa naproti.

V nedeljo ogrnil se je v **Petrogradu**, v katoliški cerkvi, novemu nadškofu Varšavskemu, Poppelu, pallium, na kar je on prisegel zvestobo v ruskem jeziku in izročil podpisano prisego grofu Tolstemu. Mej navzočnimi bilo je mnogo uradnikov. Prihodnjo nedeljo posvetili se bodo še drugi katoliški škofje. — Veterancem osvoboditeljske vojne se je naročilo, da naj pridejo v dan 30. maja v Moskvo k posvečenju Izveličarjeve katedrale. — Časnik „Garaždauin“ objavlja vest o odstopu grofa Albedynskega in njega nadomestitvi z generalom Drentelen-om.

Na Dunaji zborujoča **Conférence à quatre** določila je v nedeljski seji konečno tekst pogodbi o turških priklonih železnih. Konvencija ta se bode podpisala v enem prihodnjih dnij.

Vprašanje o nameravanem preustroju **francoske** vojske še ni dognano. Vojni minister Thibaudin je glede sprememb, ki jih je nameraval njega prednik, general Billot, v več ozirih bistveno drugačnih mislij. Sedaj se bavijo vojaški krogi francoski posebno z artilerijskim vprašanjem. Kakor je na Nemškem pehotna artilerija (pri trdnjavah) že šest let ločena od poljskega topništva, kar se je pokazalo jako potrebnim in koristnim, takisto je bil nasvotoval tudi general Billot za francosko vojsko; smpak stroški 5 milijonov frankov so takoj iz početka nasprotovali temu nasvetu. General Thibaudin predlaga sedaj drugačen sistem, ki bode stal le 25.000 frankov in ki stoji v zvezi z odpravo vojskinega traina. Tudi v tej zadevi se naj bi posnemala nemška vojskna naprava; kadar se namreč na Nemškem mobilizuje, napravijo se velike vozniske kolone, katere sestavijo privatni podjetniki. Ta naprava naj bi se upeljala tudi na Francoskem. Če bi pa tudi to ne obveljalo, ima vojni minister še jeden nasvet pripravljen. Vojskine odsek pričakuje, predno se odloči za kak projekt, uradnega predloga. Zatorej bode general Thibaudin brzkone predlog svojega prednika umaknil in na njega mesto svojega postavil.

V zadevi **libanonske konference** storil je starosta diplomatskega kora, baron Calice, oficijelen korak do ministra vnanjih stvari, Aarifi paše, izjavljajoč željo poslanikov, da bi se naj rešena konferenca kar hitro možno zopet sklicala. Aarifi obljubil je naglo odgovoriti. — V nedeljo pa je bila že seja, v kateri je minister Aarifi paša za mesto libanonskega guvernerja oficijelno priporočal mutešerifa Adrijanopeljskega Wassafendija. Zastopniki Avstrije, Nemčije, Italije in Francije pritrtili so temu predlaganju; zastopnika Rusije in Anglije tudi nesta ugovarjala, nego dejala, da bosta to poročala svojima vladama, od katerih pričakujeta brzega odgovora. Prihodnja seja določena je na današnji dan.

Dopisi.

Z Dunaja 6. maja. [Izv. dop.] (Iz „Slovenije“.) Čez praznike velikonečne počival je tudi

„Slovenije“ parlamentarizem. Klubi se sicer neso vsi razšli, ker se je bati, da bi jih potem nazaj več ne bilo; a njihovo delovanje je nekako zmiraj na počitnicah. To so namreč naši oficijalni klubi, ki jih imamo za pokoro naših grehov. Drugi klubi neoficijalni, s katerimi delamo pokore vredne grehe, so sicer ostali pri svojem delu, ali kaj posebnega neso sklenili predložiti prihodnjim zborom. Vlada naša pa, ki se je že priporočila v blag spomin, uživala je z mirno vestjo svoje piruhe, ker po viharjih dnevih bili so jej zopet pognali lovorja zapeljivi vršiči, in je bila tudi dosegla vse — razen omare, in rešila vse — razen vprašanja o trakovih. Tak bil je po „Sloveniji“ političen razgled v počitnih velkonočnih. Saj tudi drugodi konstelacija ni bila slabša.

V aprila meseca tretji tretjini pa smo razpeli parlamentarna naša jadra. „Slovenije“ vlada razpiše lep večer in nove volitve. Za to, pa še za kaj drugega damo jej absolutorij. Poprejšnji odbor dobil je odvezo, katero je zaslužil tudi brez omare za arhiv ali knjižnico. Trakovi tisti večer neso prišli na sopenj; saj tudi nihče po njih vprašal ni. Ni bilo govornikov, ali kako bi dejali? Drugi smo se le bolj gnetli okolo volilnega klobuka. Da ostanem pri tej figuri, moram sedaj reči: iz volilnega klobuka je prišla „štajerska“ vlada. Voljenih je bilo namreč v odbor 6 „Kranjcev“, pa 1 „Štajerec“, vkupe 7 Slovencev. Pa je prišel iz kluba evangelij, da je sedaj vse „štajersko“, in taka je! Bali smo se ure, kadar treščiti ta evangelij ob „štajersko“ vlado. Pa je prišla ura, pa so prišli Filipi!

Sinoči ležali smo si v laseh okolu „štanta“, na katerem viseli so bujno pisani trakovi!

Zima je bila in človeku je bilo dobro, ako je kaj več mogel vreči na-se. Sklenili smo si omisliti trakove čez prsi, trakove bele-višnjeve-rudeče ali rudeče-višnjeve-bele. Dal smo odboru vse, da bi jih dobil. Ali odbor je imel menda dober kožuh in se ni brigal za nas, kateri smo zmerzovali neusmišljeno brez trakov! Danes rekel je, da bo jutri — pa tega jutri ni hotelo biti. Pet mesecev smo zmerzovali, potem pa smo čutili, da ne zmerzujemo več. Ali o trakovih smo sanjali po dnevi in po noči, zato, ker so bili tako lepo pisani! In veselili smo se prvega majnika, ko bomo šli tako „ofertni“ v „warst-el-prater!“ Pa za letos je neki že prepozno. Sinoči namreč smo mislili, da nam odbor novi že mero vzame za trakove, ali kaj nam pove? „Štajerska“ vlada pove, da je ona navdušena in lepa tudi brez trakov, da predlaga, naj se sklep zimski ne izvrši. Povedali so tudi zakaaj, — pa mi se ne damo kar tako prepričati. In povzdignili smo svoje glasove: Kdo nas bo poznal brez trakov? Kakšni bodemo to Slovenci? Inkonzekventnost! Štajerci! Brrr! In studiosus medicinae gospod Klepčec nam jo je iz ust vzela, ko je dejal: Jaz sem prav za prav tudi proti trakovom, jaz bi jih itak ne nosil, ali tu gre za princip pa za štajerce! — Nasprotniki naši so si pri Klepčevih besedah mislili: Tremant boves! Pa je vender obveljala naša. Zmagali smo za jeden glas. Proti trakovom glasoval je „štajerski“ odbor, glasovali so filistri, sploh sami „Štajerci“.

In tako zaletela se je „Slovenija ofertna“ zopet po cesti parlamentarni! Tremant boves!

B—r.

Domače stvari.

— (K prihodu Nj. Veličanstva.) Danes prišel je dvorni „Quartiermeister“ z Dunaja in ogledal deželno hišo (Burg) v spremstvu g. c. kr. deželnega predsednika in deželnega inženirja. Potrebno vali se bodo za cesarjevo spremstvo vsi prostori v deželni hiši, razen tega pa se bode za sluge še najelo nekaj sob pri „Slonu“ in pri „Stadt Wien“. Jutri se presele deželni uradi v redutno dvorano, da se notranji prostori deželne hiše obnove primerno in dostojno.

— (Birmoval) bode mil. gosp. knezoškof 27. t. m. v Starej Loki, 28. dan t. m. v Železnikih, 29. t. m. v Poljanah, 30. t. m. v Žireh, 31. t. m. v Idriji.

— („Pozor“) z dne 1. t. m. broj 100 do naša o Žumberku zanimljiv dopis iz Karlovca, po katerem je jasno, da je isti **Savinschegg**, kateri je našej narodnej stranki v dan 21. oktobra 1881 v 12. seji deželnega zbora kranjskega (pag. 224 obr. deželnega zbora) očital, „da naša stranka hrvatsko stališče zastopa“, l. 1861 pritrjeval sklepu županijskih skupščin hrvatskih: „da se Metliški kraj in vsa Dolenjska do „Žegnanega Studenca“ združi s kraljevino hrvatsko in županijo Zagrebško. Če bode možno, priobčimo v kratkem ves dopis, ker je prezanimljiv in nam zopet v spomin kliče znani izrek o Savinschegg-u, da je

„Na Kranjskem nemčur,
Na Hrvatskem pandur.“

— (Umrl) je včeraj v C. lovcu trgovec gosp. Fran Pesjak. Pokojnik bil je ves čas svojega življenja izvrsten narodnjak, ter z besedo in dejanjem deloval za naše pravice, za naš napredek. Bodi mu zemljica lahka in blag spomin!

— (Včerajšnji letni sopenj) bil je jako živahen, posebno dobro zastopan bil je kmetski stan. Goveje živine nagnalo se je nad 350 glav. Kupčija bila je živahna, cene visoke, količkej rejeno živino kupili so mesarji in vnanji barantači, za manj rejeno živino poganjali so se kmetski posestniki ter plačevali prav dobro. Tuji kupci iz Koroške in Primorske nakupili so kacic 100 glav, domači mesarji kacic 50 glav. Konj bilo je okolu 300 in so Lahi nakupili nad 100 lepih konj za dobro ceno. Posebno pozornost vzbujali sta kobili posestnika Južnjeveca iz Smedniške okolice, jedna 2, druga 3 leta stara. Za lepi in izredno krepki živali bilo je več kupcev, a gospodar zahteval je za obe doma vzrejeni kobili 1200 gld. ter odjenjal baje samo za jeden stotak. Ta dva eksemplara pa sta nam dokaz, da konjereja pri nas prav dobro napreduje.

— (Povabilo k svečanosti) o blagoslovljenji nove zastave prostovoljne požarne brambe v Šmariji dne 20. maja 1883. Spored: 1. Sprejem došlih gostov na Škofljici ob 1. uri popoldne. 2. Othod iz Škofljice v Šmarije ob 2. uri popoldne; med potjo svira godba. 3. Blagoslovljenje nove zastave v Šmariji ob 3. uri popoldne. 4. Othod iz Šmarije na Škofljico ob 1/4. uri popoldne; med potjo svira godba. 5. Loterija. 6. Petje. 7. Splošno razveseljevanje. Ljubljanske pevce, „Sokole“ in ljubljansko požarno brambo spremlja na potu ljubljanska godba. Odbor.

— (Bizoviška Čitalnica) preselila se je 6. t. m. v hišo gospoda župana Jožefa Korbarja, ki je prepustil iz domoljubja Čitalnici potrebne prostore brezplačno. V tej ob cesti stoječej hiši je obče priljubljena, po izvrstnej postrežbi znana gostilnica „pri Korbarji“, kamor čestokrat prihajajo Ljubljančanje. Upati je, da se bode bizoviška Čitalnica v novih prostorih prav krepko razvila in pridobila novih udov. — Pri občnem zboru, kateri je bil jako mnogobrojno obiskan, izvoljen je bil jednoglasno zopet dosedanjji, za prospeh Čitalnice neutrudljivi g. Hugon Turk, trgovec v Ljubljani, podpredsednikom pa g. France Babnik. — 19. aprila t. l. umrl je priljubljeni in za Čitalnico jako vneti blagajnik, posestnik gosp. Tomaž Babnik. Bodi mu zemljica lahka!

— (Zastava Čitalnice v Škofjiloki), o kateri smo poročali včeraj, zgotovila se je po navodu in po nakazih gospe M. Drenikove, ki je dala tudi vse blago („Grosgrain“) in sploh nadzorovala vse delo.

— (Iz Mokronoga) se nam piše v 7. dan maja. Skočil je v Muno danes zjutraj upokojeni c. kr. davkarski kontrolor Janez Wisjak iz Mokronoga ter utonil. — Uzrok temu činu bile so neugodne materialne razmere in od finančnega vodstva ustavljena mu penzija.

— (Premembe v lavantinskej škofiji.) Prestavljeni so gg. kaplanje: Jurkovič v Šmartin pri Slovenjem Gradci; pl. Pol v Ljutomer, Frece na Ponikvo. — Za župnika pri sv. Juriji na južni železnici prezentiran je g. Josip Toporišič, župnik pri sv. Lovrencu na koroškej železnici.

Umrli so v Ljubljani:

V deželnej bolnici:

1. maja: Matija Kavčič, gostač, 80 let, za starostno slabostjo.
2. maja: Tomaž Ulčar, dninar, 20 let, za jetiko. — Anton Nartnik, gostač, 34 let, za pljučno tuberkulozo. — Peter Križnar, delavčev sin, 9 let, za vnetico v grlu.

Meteorologično poročilo.

(Pregled čez mesec april.)

Barometer: Stanje barometrovo je bilo v pretečenem mesecu slabo srednje, in sploh za 1.63 mm. nižje, kot srednje stanje celega leta; znašalo je namreč 733.67 mm., bilo 12krat nad-, 18krat pa podnormalno. Najvišje, za 6.44 mm. nad normalom, je bilo srednje stanje 2., najnižje, za 15.27 mm. pod normalom, 29. aprila; razloček mej maksimumom in minimumom srednjega stanja je tedaj znašal 21.71 mm. Stanje sploh je bilo 38krat nad-, 52krat pa podnormalno, in sicer najvišje, za 8.07 mm. nad normalom, 2. aprila zjutraj; najnižje, za 16.84 mm. pod normalom, 29. aprila popoldne; razloček mej maksimumom in minimumom sploh je tedaj znašal 24.91 mm. Največji razloček v stanju jednega dne, za 4.97 mm., je imel 19. april, najmanjši, za 0.73 mm., 8. april.

Thermometer: Srednja temperatura pretečenega meseca je znašala + 8.7° C., to je za 0.6° C. pod normalom, ter je bila 12krat nad-, 18krat pa podnormalna. Najvišja, za 4.4° C. nad normalom, je bila srednja temperatura 29. aprila; najnižja, za 5.2° C. pod normalom, 7. aprila; razloček mej maksimumom in minimumom srednjega stanja je tedaj znašal 9.6° C. Temperatura sploh je bila 37krat nadnormalna, 1krat normalna, 52krat pa podnormalna, in sicer najvišja, za 9.5° C., nad normalom, 19. aprila popoldne; najnižja, za 9.2° C. pod normalom, 16. aprila zjutraj; razloček mej maksimumom in minimumom sploh je tedaj znašal 18.7° C. Največji razloček v stanju jednega dne, za 15.8° C., je imel 4. april, najmanjši, za 1.8° C., 23. april.

Vetrovi so bili precej močni, sicer pa tudi zelo spremenljivi; največkrat, 20krat, je bil „vzhod“, 18krat „jugozahod“, 16krat „burja“, po 10krat „zahod“ in „gorenjec“, 7krat „brezvetrije“, 5krat „sever“, 4krat „jugovzhod“. **Nebo** je bilo največkrat, 45krat, „oblačno“, 23krat „jasno“, 22krat pa „deloma jasno“. **Mokrina:** Pretečeni mesec je imel samo 8 deževnih dni, v katerih je palo le za 67.60 mm. mokrine, to je 35.70 mm. manj kot lani v aprilu.

Dunajska borza

dné 8. maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	78	gld.	75	kr.
Srebrna renta	79	„	20	„
Zlata renta	99	„	20	„
5% marcna renta	93	„	20	„
Akcije narodne banke	840	„	—	„
Kreditne akcije	310	„	—	„
London	119	„	85	„
Srebro	—	„	—	„
Napol.	9	„	50 1/2	„
C. kr. cekini	5	„	66	„
Nemške marke	58	„	50	„
4% državne srečke iz l. 1854	250	gld.	119	„
Državne srečke iz l. 1864.	100	„	170	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	98	„	10	„
Ogrska zlata renta 6%	120	„	20	„
„ „ 4%	89	„	35	„
„ „ papirna renta 5%	87	„	75	„
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	103	„	—	„
Dunava reg. srečke 5%	100	gld.	113	„
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	118	„	—	„
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	103	„	—	„
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	„	—	„
Kreditne srečke	100	gld.	171	„
Rudolfove srečke	10	„	19	„
Akcije anglo-avstr. banke	120	„	114	„
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	216	„	—	„

Poslano.

Dopisnik iz Borovnice v 97. številu „Slov. Naroda“, ki je trdil, da iz strahu si nesem upal streljati na medveda, ni poročal resnice. Vse kar se v tej zadevi piše in govori, je golo opravljanje. Ako dopisnik dokaže, da je pisal resnico, dobi od mene 100 gld. **J. V.** (310) neustrašljivi.

Poslano.

(4-11)

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE
poznate kas najbolje okrepljujuče piče,
I kas izkusan lek proti trajnom kašlju plućevine I
želodca bolesti grkljana I proti mēhurnim kataru,
kas I elasticah za **(PASTILLEN)**
prebavilo
malno se kod **Hinke Mattonija** (Karlovi vari u Ceskoj).
Na etiketo in zamah,
kakor kaže podoba, **MATTONI'S**
treba ostro paziti. **GISSHÜBLER**

Tujci:

7. maja.

Pri **Slonu:** Stuller iz Trsta. — Soukop z Dunaja. — Suša, Perhave iz Senožeč. — Jerman iz Loke.

Pri **Mallé:** Hausner z Dunaja. — Walz iz Trsta. — Schneberger, Blumrich z Dunaja.

Pri **bavarskem dvoru:** Habian iz Domžal. — Jellene iz Celja. — Stürgenbacher iz Linca.

„AZIENDA“

avstrijsko-francosko društvo za zavarovanje proti elementarnim nezgodam in nesrečnim slučajem na Dunaji.

Čast nam je naznaniti, da vzprijemamo zavarovanja proti škodi, narejeni po

toči

na Štirnem, Koroškem in Kranjskem,

po ugodnih pogojih in stalnih premijah brez poznejših doplačevanj.

Škode se kulantno likvidirajo in takoj izplačajo.

Ponudbe za zastopanje v okrajih, kjer društvo še ni zastopano, vzprijema in daje potrebna pojasnila

glavno zastopstvo v Gradci za Štirnem, Koroško in Kranjsko in glavna agentura pri gospodu

Viljemu Mayer-ju,

lekarju v Ljubljani, na Franciškanskem trgu št. 2. (261-5)

Dr. Schmidt-ov

prilep za kurja očesa

uporablja se že več desetletij kot gotovo uspešno in brez bolečine delujoče sredstvo za odpravo kurjih oces.

Uspeh tega po dr. Schmidt-u izumljenega prilepa za kurja očesa je skoro nepričakovan, ker se more po večkratnej uporabi vsako kurje oko odstraniti brez kake operacije. Cena jedne škatelci s 15 prilepki in rožnim dletem za izpulitev kurjih oces je

23 kr. a. v.

Glavna zaloga v **Gloggnitz-i** na Nižavstrijskem v **Julija Bittner-ja** lekarni.

NB. Pri nakupovanju tega preparata naj p. n. občinstvo blagovoli paziti na to, da ima vsaka škatelca na zunanem zavoji tu natisnjeno znamko.

Dr. Behr-ov izleček za živce,

izdeluje se iz zdravilnih zelišč po posebnem navodu in se je obnesel izza mnogo let kot izvrstno sredstvo proti živčnim bolečinam, kakor trganji, migrēni, ishiadi, bolečinam v križi in hrbtu, božjasti, otrpenju, oslabiljenju in polucijam. Nadalje se dr. Behr-ov izleček za živce osobito uspešno uporablja proti protinu in reumatizmu, otrdelim mišicam, trganju v otenkih in kitah, nervoznemu glavobolju in šumenju po ušesih.

Dr. Behr-ov živčni ekstrakt uporablja se samo povrh života. — Cena jedne steklenici s točnim navodom uporabe **70 kr. a. v.**

Glavna zaloga za razpošiljatev: **Gloggnitz, Nižavstrijsko, v lekarni Julija Bittner-ja.**

NB. Pri nakupovanju tega preparata naj p. n. občinstvo blagohotno pazi na to, da ima vsaka steklenica na svojem zavitku natisnjeno poleg stoječo znamko.

Dr. Schmidt-ovi prilepi za kurja očesa in **dr. Behr-ov živčni ekstrakt** dobivajo se v Ljubljani pri **J. Svobodi,** lekarnarji in **J. pl. Trnkoczy-ji,** lekarnarji, kakor tudi po mnogih lekarnah v Kranjskej. (193-6)

Vaše blagorodje!

Moj 85letni oča болоval je nekaj let sem na zapeki, spojeni z neznosnimi bolečinami in na zlatej žili. Uporabljal je mnoga sredstva, katera so mu nasvetovali zdravniki, pa vse brez uspeha. Slačajno čital sem o Vašem, dr. Rosovem zdravilnim balzamu, naročil si dve steklenici in po njih uporabi postal je moj oča zopet zdrav; popravil se je toliko, da sedaj mirno spava, dočim mu prej ni dalo dlje spati, nego jedno samo urico. Blagoslavljam Vas tedaj v imenu svojega priletnega očeta.

S spoštovanjem

Fran Janak,

agent kneza Schwarzenberg-a.

Temešvar (na Ogrskem), 10. septembra 1876.

Hitra in gotova

pomoč boleznim v želodci in njih posledicam.

Vzdržanje zdravja

obstoji jedino v tem, da se vzdrži in pospešuje dobro prebavljenje, kajti to je glavni pogoj zdravja in telesne in duševne kreposti. Najboljše domače sredstvo, da se prebavljenje uravna, da se pravo mešanje krvi doseže, da se odstranijo sprjeni in slabi deli krvi, je uže več let splošno znani in priljubljeni

dr. Rosov zdravilni balzam.

Izdelan je iz najboljših, krepljivo zdravilnih zelišč jako skrbno, upliva uspešno pri vseh težavah pri prebavljenju, osobito pri slabem apetitu, napetji, bjevanji, telesnih in želodčnih boleznih, pri krči v želodci, pri prenapolnjenju želodca z jedmi, zaslinjenju, krvnem natoku, hemeroidah, ženskih bolečinah, pri bolečinah v črevisih, hipohondriji in melanholiji (vsled motenja prebave); isti oživlja eso delavnost prebave, napravlja kri zdravo in čisto in telesu dá zopet prejšnjo moč in zdravje. Vsled tega svojega izvrstnega upliva je zdaj gotovo in priznано ljudsko domače sredstvo postal in se splošno razširil.

Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju svote.

Svarjenje!

Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vse p. t. gg. naročnike, naj povsodi izrečno **dr. Rosov zdravilni balzam** iz lekarn **B. Fragnerja** v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo zdravilni balzam, in ne izrečno **dr. Rosovega zdravilnega balzama.**

Pravi

dr. Rosov zdravilni balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca **B. Fragnerja,** lekarna „k črnemu orlu“ v Pragi, Eeke der Spornergasse Nr. 205-3.

V Ljubljani: **G. Piccoli,** lekar; **Vij. Mayr,** lekar; **Eras. Birschitz,** lekar; **Jos. Svoboda,** lekar; **J. pl. Trnkoczy,** lekar. V Postojni: **Fr. Baccarolich,** lekar. V Kranji: **K. Šavnik,** lekar. V Novem Mestu: **Dom. Rizzoli,** lekar. V Kamniku: **Jos. Močnik,** lekar. V Gorici: **G. Christofolletti,** lekar; **R. Kürner,** lekar; **G. B. Pontoni,** lekar. V Ogleji: **Delia Damaso,** lekar. V Trstu: **Ed. de Leitenburg,** lekar; **G. Prendini,** lekar; **G. B. Foraboschi,** lekar; **Jak. Serravallo,** lekar. V Zagrebu: **C. Arazim,** lekar.

Vse lekarnе in večje trgovine z materijalnim blagom v Avstro-Ogrskej imajo zalogo tega zdravilnega balzama.

Isto tam:

Praško vseobčno domače mazilo,

gotovo in izkušeno zdravilo zoper prisad, rane in ulesa.

Dobro rabi zoper prisad, ustavljanje mleka in če postajajo ženske prsi trde, kadar se otrok odstavi; zoper abscese, krvava ulesa, gnojne mozoljčke, črni tur; zoper zanohtnico ali takozvanega črva na prstih; zoper obustavljanje, otekline, bezgavke, izrastke, morsko kost.

Vsak prisad, otekline, ukoščenje, napihnenje se kmalu ozdravi; kjer se je pa pričelo uže gnojiti, ule izsesa v kratkem in brez bolečin ozdravi.

V škatlicah po 25 in 35 kr.

(144-5)

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi popolno uže zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gld. av. velj.